

■ **سید نعمت‌الله عبدالرحیم زاده**

سه فرمانده ارشد پانزستنه آمریکا روز جمعه ۱۷ دسامبر یادداشتی در ستون نظرات نشریه معروف واشنگتن پست با این عنوان: «ارتش باید برای وقوع شورش‌ی در ۲۰۲۴ آماده شود» منتشر کردند. این هشدار جدی آنها به فرماندهان نظامی و مقام‌های ارشد سیاسی آمریکا بود که نمی‌توانند به شرایط موجود در ارتش بی‌اعتنا باشند و باید از همین حالا دست به کار شوند تا قبل از اینکه کار از کار بگذرد، مانع از کودتا یا حتی بدتر از این، یک جنگ داخلی در آمریکا بشوند. از یادداشت آنها پیداست که فقط نگران شورش ششم ژانویه ۲۰۲۰ و حمله به ساختمان کاپیتول نیستند بلکه به آن موضوع فقط از منظر یک پیش‌درآمد برای اتفاقاتی بسیار گسترده در داخل نگاه می‌کنند و ترس آنها بیشتر بابت اتفاقات در داخل ارتش امریکاست تا وقایعی که در بیرون از آن و در جامعه آمریکا رخ می‌دهد. از این رو هشدار این سه نظامی کهنه‌کار گویای خطری است که جامعه و نظام سیاسی آمریکا را به صورت جدی تهدید می‌کند.

■ **زنگ خطر!**

هیچ کس نسبت به دو پدیده در تحولات آمریکا شک و تردیدی ندارد. پدیده نخست دو دستگی یا شکاف عمیقی است که به واسطه چهار سال ریاست جمهوری دونالد ترامپ از ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ به وجود آمده و به نظر بسیاری از تحلیلگران، شورش ششم ژانویه بیش از هر چیزی ناشی از همین دودستگی عمیق بود. پدیده دوم اینکه دو دستگی با پایان یافتن ریاست جمهوری ترامپ از بین نرفته بلکه به صورت پدیده‌ای مزمن در جامعه آمریکا باقی‌مانده و حتی دامن جمهوری خواهان را گرفته که اواخر ریاست جمهوری ترامپ و بعد از شکستش در انتخابات ریاست جمهوری نه از نامزدی مجدد او در آن انتخابات حمایت جدی کردند و نه اینکه حاضر شدند از ادعاهایی در مورد تقلب گسترده در انتخابات حمایت کنند. با این حال مسئله ارتش آمریکا موضوعی جدی‌تر از این است. سرتیپ بازنشسته استیون اندرسون به همراه سایرکادرهای بازنشسته پل اینتون و آنتونیو تاگوبی یادداشت ۱۷ دسامبر را در واشنگتن پست منتشر کردند تا در مورد جدیت این موضوع هشدار داده باشند. هشدار آنها در مورد انتخابات ریاست جمهوری آینده آمریکا در ۲۰۲۴ و واکنشی است که احتمالاً ارتش آمریکا به آن خواهد داشت. آنها در این مورد می‌نویسند: «ما... به نحوی فزاینده نگران بعد از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ و آشوب مربگار

رویکرد

■ **احسان گیشته**

می روزهای گذشته، رسانه‌های آمریکایی گزارشی منتشر کرده‌اند درباره اینکه عربستان سعودی در شهر «الدوامی» در حال ساخت موشک‌های بالستیک است. در گزارش «سی‌ان‌ان» آمده: «چین» نقش اصلی را در انتقال این تکنولوژی به عربستان داشته است. در پاسخ، پکن روابط خود با عربستان را یک راهبرد همه‌جانبه دانسته که شامل تجارت تسلیحاتی هم می‌شود. این موضوع البته ضربه سنگینی برای ایالات متحده خواهد بود که رقیب جدی‌اش یعنی چین، تا این اندازه در جبهه متحدانش نفوذ دارد. سعودی‌ها به چه دلایلی فرایند دوری و عدم اتکا به ایالات متحده را به ویژه در مسائل نظامی-امنیتی کلید زده‌اند و سعی دارند امنیت خود را با اتکا به خود تأمین کنند؟

■ **بی‌اعتمادی نسبت به متحد سابق**

اقدامات دولت پیشین آمریکا و در ادامه آن خشمگنی‌های بایدن، این مهم را به عربستان گوشزد کرد که نمی‌تواند بقا و امنیت خود را به دولت ایالات متحده بر بزند. سخنان ترامپ درباره اینکه عربستان بدون آمریکا تنها چند هفته پایرجا خواهد ماند و ناتوانی دولت او در حفظ امنیت سعودی‌ها مقابل حمله انصارالله یمن به تأسیسات آرامکو خودنمایی کرد. خروج آمریکا از برجام و سازمان‌هایی مثل سازمان بهداشت جهانی و یونسکو هم این تفکر را به سیاستمداران سعودی مخابره کرد که ایالات متحده هر لحظه ممکن است از تعهداتش شانه خالی کند.

اقدامات بعدی دولت بایدن از جمله جابه‌جایی سامانه‌های دفاعی موشکی پاتریوت از شبه جزیره عربستان و استوار کردن آنها در شرق و جنوب شرق آسیا برای موازنه‌سازی در برابر چین، درخواست هزینه‌های نظامی هنگفت از اعراب برای

احتمالی در داخل ارتش خود هستیم که می‌تواند کل آمریکا را به خطر بیندازد. به طور خلاصه، ما از تصور وقوع کودتایی در دهفه بعد تا مغز استخوانمان خرد می‌زند.»

■ **نشانه‌های هشداردهنده**

قبل از هر چیزی، باید یادآوری کرد که هشدار این سه فرمانده ارشد سابق ارتش آمریکا بدون مدرک و دلیل نیست بلکه نه تنها با تجربه چندین و چند ساله خود در بالاترین رده‌های ارتش چنین هشداری را می‌دهند بلکه برای ادعای خود دلیل و مدرک نیز دارند. نخستین مدرک حضور تعدادی از نظامیان در میان شورشیانی است که در ششم ژانویه ۲۰۲۰ به کاپیتول حمله کردند. این سه در یادداشت خود می‌نویسند: «تعدادی از نظامیان سابق و فعلی در حمله ششم ژانویه به ساختمان کنگره شرکت داشتند و بیش از یک نفر از هر ۱۰ نفری که متهم شدی‌تر از این است. شورش شده‌اند، سابقه نظامی داشتند.»

نشانه بعدی، نامه ۱۲۴ تن از نظامیان سابق ارتش امریکاست که از عنوان «فسران پرچمدار ۴ آمریکا» استفاده کرده بودند و در این نامه، «حملات دروغین دونالد ترامپ به مشروعیت انتخاباتمان را منکس کرده بودند.» سرپیچی سرتیپ توماس مانچینو، فرمانده گارد ملی ایالت اوکلاهما از اجرای دستور جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا، نشانه دیگری از تمرد جدی در رده‌های

کودتا، شورش و جنگ داخلی چقدر جدی است؟

تکرار امریکای ۱۸۶۰



نظامی امریکاست. دستسور بایدن در مورد اجرای واکنسیناسیون در مورد تمامی اعضای گارد ملی ایالت‌هاست که این سرتیپ حاضر به اجرای آن نشده و از آن سرپیچی کرده است. این موضوع نشانه‌ای جدی است درباره اینکه امکان دارد بعد از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، وقایع پیش‌بینی نشده‌ای در ارتش رخ بدهد. به عبارتی ساده‌تر، اگر انتخابات ریاست جمهوری بعدی امریکا هم مثل انتخابات گذشته با ادعاهایی مبنی بر وقوع تقلب گسترده به خصوص ترامپ یا نامزد انتخاباتی نظیر او همراه شود، معلوم نیست که بخشی از ارتش آمریکا با آن همراه نشود. به نظر این فرماندهان ارشد، وقتی که وفاداری در ارتش به واسطه یک رقابت انتخاباتی

مخدوش شده و منجر به تفرقه در ارتش بشود، «ممکن است برخی از فرامین به‌حق فرمانده کل قوا پیروزی کنند، در حالی که دیگران از تأثیرات آن بی‌خبرند...» به اجرای آن نشده و از آن سرپیچی کرده است. این موضوع نشانه‌ای جدی است درباره اینکه امکان دارد بعد از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، وقایع پیش‌بینی نشده‌ای در ارتش رخ بدهد. به عبارتی ساده‌تر، اگر انتخابات ریاست جمهوری بعدی امریکا هم مثل انتخابات گذشته با ادعاهایی مبنی بر وقوع تقلب گسترده به خصوص ترامپ یا نامزد انتخاباتی نظیر او همراه شود، معلوم نیست که بخشی از ارتش آمریکا با آن همراه نشود. به نظر این فرماندهان ارشد، وقتی که وفاداری در ارتش به واسطه یک رقابت انتخاباتی دست نیافتد بلکه نشانه‌ها حاکی از این است به مشارکت در این شورش شده‌اند، سابقه نظامی داشتند.»

سنا ریوی شورش و ناقرمائی در میان رده‌هایی از ارتش امریکا نه تنها چیز بیعدی نیست بلکه گزینهای جدی و محتمل است و

واخت اوضاع می‌تواند تا آنجا پیش برود که امریکا را مانند ۱۸۶۰ به جنگ داخلی دیگری بکشاند

پیرالملا

سروس بین‌الملل ۹۸۴۴۴۸۸۴

یک ساله او ناراضی هستند. ۵۵ درصد از مخاطبان این نظرسنجی عملکرد او را به طور کلی تأیید نکرده‌اند و ۴۴ درصد نیز از آن ابراز ناراضی‌گانه کرده‌اند. این میزان به معنای کاهش ۲۰ درصدی محبوبیت بایدن از زمان ورودش به کاخ سفید است. علاوه بر این، نظرسنجی مؤسسه ایپسوس و شبکه تلویزیونی آی‌بی‌سی نیز نشان می‌دهد که تنها ۲۸ درصد از آمریکایی‌ها نسبت به نحوه عملکرد بایدن در مورد مهار تورم رضایت داشتند و در مقابل، ۶۹ درصد از عملکرد او در این زمینه ابراز ناراضی‌گانه کرده بودند.

این آمار و ارقام تا حدی شکست دموکرات‌ها را در انتخابات اخیر ایالتی ویرجینیا و جورجیا نیزچرسی توضیح می‌دهد. باید توجه داشت که دموکرات‌ها طی ۱۲ سال گذشته برنده انتخابات در ایالت ویرجینیا بودند و گل بنائیکن جمهورینخواه در حالی رقیب دموکرات فراماندار سابق این ایالت، تری مک‌الیف را شکست داد که از حامیان جدی نامزدی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ است. به عبارت دیگر، پیروزی او در این انتخابات نشان از این دارد که ترامپ می‌تواند امید به پیروزی در آن انتخابات داشته باشد و همین نکته مایه نگرانی کسانی مثل استیون اندرسون، پل اینتون، آنتونیو تاگوبو و دیگر ناظران و تحلیلگران شده است. به گفته آریان مارو، تحلیلگر وب‌سایت گلوب‌اند‌میل، هواداران ترامپ در برخی از ایالت‌ها به جان مقامات جمهوریخواهی افتاده‌اند که حاضر نشدند در انتخابات ریاست جمهوری گذشته از ادعاهای ترامپ حمایت کنند و سعی دارند تا افرادی را به جای آنها بگذارند که می‌گفتند آن انتخابات باید لغو می‌شد. این گذشته از اقدامات جمهوریخواهان برخی ایالات برای کنترل نتایج انتخابات ریاست جمهوری آ آینده است. چنانکه به گفته مارو «فانونگذاران در ایالت آریزونا بر سر قانونی بحث می‌کنند که به آنها اجازه می‌دهد تا نتایج انتخابات ریاست جمهوری را در این ایالت لغو کنند.»

بنابراین، بایدن نه تنها موفق نشده دوستگی را در جامعه آمریکا کاهش دهد بلکه این نشانه‌ها گویای عمیق‌تر شدن آن و تقویت جبهه ترامپ است و شکی نیست که چنین وضعیت‌هایی تأثیرگذار است. در چنین شرایطی است که سناریوی شورش و ناقرمائی در میان رده‌هایی از این ارتش نه تنها محتمل است و وخامت اوضاع می‌تواند تا آنجا پیش برود که امریکا را مانند ۱۸۶۰ به جنگ داخلی دیگری بکشاند.

■ **دکتر سیدرضا میرطاهر**

کمبود گاز در اروپا، تقاضای شدید گاز طبیعی در فصل زمستان و تشدید تدریجی تنش‌های ژئولیتیکی بین روسیه به عنوان عرضه‌کننده اصلی گاز طبیعی و کشورهای اروپایی به عنوان مصرف‌کننده باعث شده افزایش قیمت گاز طبیعی در اروپا قاره‌ای و نیز انگلیس رکورد تازه‌ای را ثبت کند. در عین حال تنش بین روسیه و آلمان درباره سر‌نوشت خط لوله گازی نورد‌استریم ۲ و توقف صادرات بخشی از صادرات گازی روسیه به اروپا عملاً موجب تشدید بحران گازی در قاره سبز شده است. قیمت گاز طبیعی در اروپا روزچهارشنبه یکم دی به ازای هر هزار مترمکعب به ۲۱۵۰ دلار رسید که نسبت به روز دوشنبه افزایش ۲۷ درصدی را نشان می‌دهد و بالاترین قیمت گاز در تاریخ این قاره به شمار می‌رود.

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه روز پنج‌شنبه دوم دی (۲۳ دسامبر) در کنفرانس مطبوعاتی، غرب را به تحریف واقعیت‌ها در مورد بحران گازی اروپا متهم کرد. اتهام اتحادیه اروپا و اوکراین به شرکت گازپروم در مورد ایجاد چنین بحران‌سی در اروپا را بی‌اساس خواند و آن را رد کرد؛ «شرکت گازپروم به تمام تعهدات خود برای فروش گاز به کشورهای اروپایی عمل کرده و علاوه بر تعهدات خود حدود ۱۳ درصد بر صادرات گاز خود به کشورهای اروپایی افزوده است و اتهام مبنی بر عدم صدور گاز به این کشورهای اساس و غیرقابل قبول است.»

■ **نقش آمریکا**

موضع‌گیری رئیس‌جمهور روسیه درباره اتهامات



هشدار داد که پروژه گازی نورد استریم ۲ در صورت حمله روسیه به اوکراین با «تبعات جدی» مواجه خواهد شد. بدین ترتیب چنین به نظر می‌رسد که دولت ائتلافی جدید آلمان تعلیق عملیاتی شدن این خط لوله گازی مهم که قرار است سالانه ۵۵ میلیارد متر مکعب گاز روسیه را به شمال آلمان از آنجا به سایر نقاط اروپا منتقل کند عملاً در مسیر مدنظر واشنگتن حرکت می‌کند. نکته جالب اینکه با وجود مخالفت شدید آمریکا، لهستان و اوکراین با ساخت و عملیاتی‌شدن این خط لوله، آلمان اصرار دارد که این تأخیر سیاسی نیست. منتقدان این پروژه گازی می‌گویند این طرح وابستگی اروپا به گاز روسیه را افزایش می‌دهد و اوکراین آن را یک اسلحه ژئولیتیکی توصیف کرده است. در مقابل روسیه خواستار آغاز صادرات گاز به اروپا از طریق خط لوله گاز نورد استریم ۲ است در حالی که آلمان اعلام کرده که صدور مجوز برای آن تا تابستان ۲۰۲۲ به طول خواهد انجامید.

اروپایی‌ها در زمینه مقصر بودن مسکو در بحران گازی اروپانشانه یکی دیگر از اختلافات متعدد روسیه و غرب است. آمریکا به عنوان رقیب بین‌المللی روسیه بارها به کشورهای اروپایی درباره وابستگی گازی به روسیه هشدار داده است. با این حال مسکو هر گونه استفاده از گاز به عنوان سلاح انرژی را رد کرده و اروپایی‌ها را مقصر وضعیت وخیم کنونی در زمینه تدارک کالافی و قیمت‌های بی‌سابقه گاز می‌داند. پوتین تأکید کرد که شرکت‌های آمریکایی صادرکننده گاز به اروپا، تحویل گاز مایع طبیعی را به کشورهای اروپایی متوقف کرده‌اند و چندین میلیون تن گاز مایع را روانه آسیای شرقی و آمریکای لاتین کرده‌اند که قیمت گاز در این مناطق بیشتر از بازارهای گاز اروپایی است. بدین ترتیب از دیدگاه مسکو این واشنگتن است که عملاً از گاز به مثابه ابزاری علیه اروپایی‌ها استفاده کرده است و با فرارسیدن فصل سرما به جای عمل به وعده‌های خود در زمینه تدارک گاز مایع به بازارهای اروپایی در راستای کسب سود بیشتر آن را رد دیگر نقاط جهان می‌فرشد.

■ **اتهامات متقابل**

روسیه معتقد است کشورهای اروپایی در ایجاد بحران گازی در این قاره مقصر هستند زیرا به موقع برای فصل زمستان آماده نشده‌بوندند. به گفته رئیس‌جمهور روسیه، مخازن گاز زیرزمینی اروپا به موقع پر نشده‌است و علاوه بر آن مسائلی همچون بهار سرد سال گذشته و کار نکردن برخی از نیروگاه‌های بادی، بر مسائل موجود افزوده است. پوتین گفته که کشورهای اروپایی باید مسائل گاز خود را حل کنند. رئیس‌جمهور روسیه همچنین می‌گوید روزانه ۳ میلیون مترمکعب از گاز تحویلی روسیه به آلمان به لهستان ارسال و سپس به اوکراین بازمی‌گردد. به گفته او، اتحادیه اروپا تلاش می‌کند از کشورهای اروپا همچنان متحد استراتژیک عربستان باقی‌ماند و جذب سرمایه‌های خارجی را از آن خود کرده است. این کشور پس از ایالات چهارم در جذب سرمایه‌های خارجی و بعد از ایالات متحده بیشترین میلارد هر‌های دنیا و نیز ساخت تسلیحات، ایالات متحده را دربرابر عمل انجام شده و تحت فشار قرار دهند.

چشم‌انداز

مسکو در جاده وابستگی اروپا

گاز می‌دهد!

به خودداری عمدی از ارسال بیشتر گاز به بازارهایی اروپایی متهم کرده و مدعی شده است که گاز پروم فصل زمستان و تشدید تدریجی تنش‌های ژئولیتیکی بین روسیه به عنوان عرضه‌کننده اصلی گاز طبیعی و کشورهای اروپایی به عنوان مصرف‌کننده باعث شده افزایش قیمت گاز طبیعی در اروپا قاره‌ای و نیز انگلیس رکورد تازه‌ای را ثبت کند. در عین حال تنش بین روسیه و آلمان درباره سر‌نوشت خط لوله گازی نورد‌استریم ۲ و توقف صادرات بخشی از صادرات گازی روسیه به اروپا عملاً موجب تشدید بحران گازی در قاره سبز شده است. قیمت گاز طبیعی در اروپا روزچهارشنبه یکم دی به ازای هر هزار مترمکعب به ۲۱۵۰ دلار رسید که نسبت به روز دوشنبه افزایش ۲۷ درصدی را نشان می‌دهد و بالاترین قیمت گاز در تاریخ این قاره به شمار می‌رود.

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه روز پنج‌شنبه دوم دی (۲۳ دسامبر) در کنفرانس مطبوعاتی، غرب را به تحریف واقعیت‌ها در مورد بحران گازی اروپا متهم کرد. اتهام اتحادیه اروپا و اوکراین به شرکت گازپروم در مورد ایجاد چنین بحران‌سی در اروپا را بی‌اساس خواند و آن را رد کرد؛ «شرکت گازپروم به تمام تعهدات خود برای فروش گاز به کشورهای اروپایی عمل کرده و علاوه بر تعهدات خود حدود ۱۳ درصد بر صادرات گاز خود به کشورهای اروپایی افزوده است و اتهام مبنی بر عدم صدور گاز به این کشورهای اساس و غیرقابل قبول است.»



هشدار داد که پروژه گازی نورد استریم ۲ در صورت حمله روسیه به اوکراین با «تبعات جدی» مواجه خواهد شد. بدین ترتیب چنین به نظر می‌رسد که دولت ائتلافی جدید آلمان تعلیق عملیاتی شدن این خط لوله گازی مهم که قرار است سالانه ۵۵ میلیارد متر مکعب گاز روسیه را به شمال آلمان از آنجا به سایر نقاط اروپا منتقل کند عملاً در مسیر مدنظر واشنگتن حرکت می‌کند. نکته جالب اینکه با وجود مخالفت شدید آمریکا، لهستان و اوکراین با ساخت و عملیاتی‌شدن این خط لوله، آلمان اصرار دارد که این تأخیر سیاسی نیست. منتقدان این پروژه گازی می‌گویند این طرح وابستگی اروپا به گاز روسیه را افزایش می‌دهد و اوکراین آن را یک اسلحه ژئولیتیکی توصیف کرده است. در مقابل روسیه خواستار آغاز صادرات گاز به اروپا از طریق خط لوله گاز نورد استریم ۲ است در حالی که آلمان اعلام کرده که صدور مجوز برای آن تا تابستان ۲۰۲۲ به طول خواهد انجامید.

اروپایی‌ها در زمینه مقصر بودن مسکو در بحران گازی اروپانشانه یکی دیگر از اختلافات متعدد روسیه و غرب است. آمریکا به عنوان رقیب بین‌المللی روسیه بارها به کشورهای اروپایی درباره وابستگی گازی به روسیه هشدار داده است. با این حال مسکو هر گونه استفاده از گاز به عنوان سلاح انرژی را رد کرده و اروپایی‌ها را مقصر وضعیت وخیم کنونی در زمینه تدارک کالافی و قیمت‌های بی‌سابقه گاز می‌داند. پوتین تأکید کرد که شرکت‌های آمریکایی صادرکننده گاز به اروپا، تحویل گاز مایع طبیعی را به کشورهای اروپایی متوقف کرده‌اند و چندین میلیون تن گاز مایع را روانه آسیای شرقی و آمریکای لاتین کرده‌اند که قیمت گاز در این مناطق بیشتر از بازارهای گاز اروپایی است. بدین ترتیب از دیدگاه مسکو این واشنگتن است که عملاً از گاز به مثابه ابزاری علیه اروپایی‌ها استفاده کرده است و با فرارسیدن فصل سرما به جای عمل به وعده‌های خود در زمینه تدارک گاز مایع به بازارهای اروپایی در راستای کسب سود بیشتر آن را رد دیگر نقاط جهان می‌فرشد.

■ **اتهامات متقابل**

روسیه معتقد است کشورهای اروپایی در ایجاد بحران گازی در این قاره مقصر هستند زیرا به موقع برای فصل زمستان آماده نشده‌بوندند. به گفته رئیس‌جمهور روسیه، مخازن گاز زیرزمینی اروپا به موقع پر نشده‌است و علاوه بر آن مسائلی همچون بهار سرد سال گذشته و کار نکردن برخی از نیروگاه‌های بادی، بر مسائل موجود افزوده است. پوتین گفته که کشورهای اروپایی باید مسائل گاز خود را حل کنند. رئیس‌جمهور روسیه همچنین می‌گوید روزانه ۳ میلیون مترمکعب از گاز تحویلی روسیه به آلمان به لهستان ارسال و سپس به اوکراین بازمی‌گردد. به گفته او، اتحادیه اروپا تلاش می‌کند از کشورهای اروپا همچنان متحد استراتژیک عربستان باقی‌ماند و جذب سرمایه‌های خارجی را از آن خود کرده است. این کشور پس از ایالات چهارم در جذب سرمایه‌های خارجی و بعد از ایالات متحده بیشترین میلارد هر‌های دنیا و نیز ساخت تسلیحات، ایالات متحده را دربرابر عمل انجام شده و تحت فشار قرار دهند.